

Марина КУЗНЕЦОВА

*студентка другого (магістерського) рівня вищої освіти
факультету початкової освіти та мистецтва
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка,
Дрогобич, Україна
науковий керівник – Гнатів Зоряна Ярославівна
к. філ. наук, доцент
maryna.kuznetsova1995@gmail.com*

Maryna KUZNETSOVA

*student of the second (master's) level of higher education
Faculty of Primary Education and Arts
of the Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University,
Drohobych, Ukraine
academic advisor – Hnativ Zoryana Yaroslavivna
Ph.D (Philosophy) Associate Professor
maryna.kuznetsova1995@gmail.com*

НАВЧАННЯ ЯК МОЗКОВИЙ ПРОЦЕС

LEARNING AS A BRAIN PROCESS

Постановка проблеми. Сучасний світ характеризується стрімким розвитком інформаційних технологій, швидкою зміною сфер діяльності та глобальною конкуренцією в освітній сфері. Ці умови вимагають глибокого розуміння процесів, які відбуваються в мозку людини під час навчання. Незважаючи на те, що освітня сфера активно використовує інноваційні методики і підходи, часто залишається поза увагою аналіз глибинних біологічних процесів, що супроводжують навчання. Поглиблене вивчення мозкової активності, нейронних зв'язків та хімічних реакцій, що відбуваються при засвоєнні нової інформації, може дозволити не тільки оптимізувати педагогічні методи, а й відкрити нові перспективи в освітньому процесі, забезпечуючи максимальну ефективність навчання.

Аналіз останніх наукових публікацій. У контексті вивчення феномену навчання як мозкового процесу важливим є ознайомлення з роботами провідних вчених у цій області. В. Фекета та інші науковці [1] досліджують особливості роботи півкуль головного мозку та їх вплив на процеси навчання. Ф. Вестер [3] аналізує механізми мислення, навчання та забування та їх взаємозв'язок із діяльністю головного мозку. Ф. Вайнерт [4] досліджує якість та ефективність освітнього процесу в загальноосвітніх школах, підкреслюючи необхідність розвитку нової культури навчання. З урахуванням цих досліджень можна стверджувати, що навчання визнано комплексним явищем, яке тісно пов'язане з діяльністю головного мозку, і сучасна наукова думка активно шукає шляхи оптимізації навчального процесу.

Мета: Проаналізувати мозкові процеси, що відбуваються під час навчання, та їх значення для оптимізації педагогічного процесу.

Виклад основного матеріалу. Навчання, яке ілюструє ключові можливості людської адаптації та прогресу, відіграє центральну роль в мозковій активності. Мозок не тільки перетворює, аналізує та інтерпретує отриману

інформацію, але й активно адаптується до змінних умов зовнішнього та внутрішнього середовища. Його унікальна здатність формувати нові нейронні зв'язки та оптимізувати вже існуючі функції відкриває безмежні можливості для особистісного та інтелектуального розвитку особистості.

Однією з найбільш захоплюючих тем у наукових дослідженнях є взаємодія півкуль головного мозку в контексті навчальних процесів. Традиційно прийнято, що ліва півкуля мозку керує логічним мисленням, аналітичними процесами та мовленнєвими функціями, тоді як права півкуля відповідає за креативність, інтуїцію та образне мислення [1]. Однак найновіші наукові відкриття демонструють, що обидві півкулі мозку функціонують в тісній взаємодії, забезпечуючи більш цілісний та збалансований підхід до когнітивних завдань [3]. Така нерозривна співпраця підкуль підтверджує важливість інтеграції різних аспектів мозкової діяльності для досягнення оптимальних результатів у навчанні.

Важливість адаптивних здібностей мозку до навчальних викликів особливо проявляється в його пластичності. Здатність мозку модифікувати свої структури, реагувати на стимули, формувати нові нейронні мережі та оптимізувати свої дії на основі набутого досвіду і навчання є ключовою у розумінні механізмів когнітивного розвитку [2].

Не менш важлива роль в навчальному процесі відводиться пам'яті. Розглядаючи пам'ять як важливий компонент мозкової діяльності, слід вказати на її різноманітність: короткочасну, довгочасну та процедурну пам'ять. Кожен тип пам'яті відповідає за певний аспект навчального процесу. Так, короткочасна пам'ять зосереджена на миттєвому зберіганні та обробці інформації, довгочасна пам'ять зберігає знання на тривалий час, а процедурна пам'ять відповідає за засвоєння вмінь та навичок [3].

Емоції також відіграють ключову роль у навчанні. Емоційний стан людини може впливати на її здатність сприймати, зберігати та відтворювати інформацію. Позитивні емоції можуть сприяти кращому засвоєнню матеріалу, тоді як негативні можуть гальмувати навчальний процес [3].

Отже, з урахуванням ролі мозку у навчанні та його адаптивних можливостей, можна стверджувати, що він є основним інструментом у процесі набуття знань і компетенцій, а також в адаптації до навколишнього середовища.

Враховуючи нейробіологічну сутність навчання, можна стверджувати, що оптимізація навчальних процесів потребує глибокого розуміння механізмів роботи мозку та їх взаємодії з педагогічними методами.

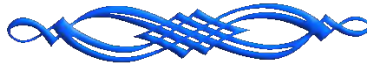
Висновки та перспективи подальших розробок. Отже, мозок відіграє центральну роль у навчальних процесах, демонструючи свою унікальну здатність адаптуватися, формувати та зберігати знання. Півкулі мозку працюють у тісній взаємодії, що підтверджує їх нерозривний взаємозв'язок під час обробки інформації. Різні типи пам'яті (короткочасна, довгочасна, процедурна) взаємодіють між собою, забезпечуючи збереження, відтворення та використання знань. Емоційний стан людини має прямий вплив на ефективність навчання, враховуючи вплив на мотивацію, увагу та сприйняття інформації.

У майбутньому необхідно розглядати більш детальні аспекти роботи мозку під час навчання, включаючи глибокий аналіз функцій різних ділянок мозку, їх взаємодію та роль у формуванні когнітивних процесів. Також актуальним буде

вивчення впливу різних навчальних методик на активність мозку, що може сприяти розробці нових педагогічних стратегій для оптимізації навчального процесу.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Фекета В., Цяпець С., Цяпець Г., Бернада В., Ківежді К., Савка Ю. Роль функціональної асиметрії півкуль головного мозку. Фізіологія людини і тварин. Науковий вісник Ужгородського університету, Серія «Біологія», Випуск 30. 2011. С. 204–208.
2. Gassur P. Didaktische Impulse zu den Erweiterten Lernformen und zu einer Neuen Lernkultur. Gerlafingen: P. Gassur, 1992. 256 S.
3. Vester F. Denken, Lernen, Vergessen. Was geht in unserem Kopf vor, wie lernt das Gehirn, und wann lässt er und im Stich? München: Deutscher Taschenbuch Verlag, 2002. 261 S.
4. Weinert F. Qualität und Leistung in der Schule – brauchen wir eine neue Lernkultur? Forum, 1999 Nr. 2. S. 8-12.

Ольга ЛІГУС,

*кандидат мистецтвознавства, доцент
доцент кафедри музикознавства та музичної освіти,
факультет музичного мистецтва і хореографії,
Київський університет імені Бориса Грінченка
Київ, Україна
olga-ligus@ukr.net*

Olha LIHUS,

*PhD in Art Studies, Associate Professor
Associate Professor at the Department of
Musicology and Musical Education,
Faculty of Musical Art and Choreography,
Borys Grinchenko Kyiv University
Kyiv, Ukraine
olga-ligus@ukr.net*

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ДОСЛІДЖЕННЯ ТВОРЧОСТІ УКРАЇНСЬКИХ
КОМПОЗИТОРІВ ПЕРШОЇ ТРЕТИНИ ХХ СТОЛІТТЯ**

**CURRENT TENDENCIES IN THE RESEARCH OF UKRAINIAN
COMPOSERS' CREATIVITY OF THE FIRST THIRD OF THE 20th
CENTURY**

Бурхливий розвиток української музики першої третини ХХ століття обумовив її органічне входження в художній простір європейського модернізму, окресленого, згідно з концепцією О. Корчової, періодом 1880-х – 1930-х років [4]. Найвагоміші досягнення українських композиторів припадають на «міжвоєнне двадцятиліття» (1920–1930), зокрема, у 1920-х роках – у Лівобережній Україні (творчість Л. Ревуцького, Б. Лятошинського,